

Zwykli/Niezwykli lekarze w getcie warszawskim – Anna Braude-Hellerowa i Franciszek Raszeja

04.04.2022 - 15.07.2022

Wystawa przybliżająca sylwetki dwóch ważnych lekarzy niosących pomoc dla ludności uwięzionej w getcie warszawskim, którzy oboje okupili ją ofiarą swego życia.

Muzeum Getta
Warszawskiego

ZWYKLI NIEZWYKLI LEKARZE W WARSZAWSKIM GETCIE

ANNA BRAUDE-HELLEROWA
I FRANCISZEK RASZEJA

patronat honorowy

partnerzy

ŻYDOWSKI

Franciszek Raszeja, urodzony w Chełmnie w 1896 r., swą karierę zawodową związał z Poznaniem. Był ortopedą i na polu zarówno badań, jak też praktyki ortopedycznej miał wiele zasług. Stał się m.in. bardzo cenionym specjalistą od stawu kolanowego. Współzakładał Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne. Pod koniec lat 30. XX w. zaangażował się w sprzeciw środowiska wykładowców uniwersyteckich wobec praktyki wprowadzania tzw. getta ławkowego dla żydowskich studentów na wyższych uczelniach. Zawierucha II Wojny Światowej rzuciła Raszeję do Warszawy. Tu zaangażował się w niesienie pomocy na rzecz biednej ludności miasta oraz społeczności żydowskiej zamkniętej w getcie. Współpracował przy tym m.in. z prof. Ludwikiem Hirszfildem, znanym bakteriologiem i immunologiem. Na początku tzw. Wielkiej Akcji deportacyjnej Żydów do obozu zagłady w Treblince latem 1942 r., Raszeja – wezwany do getta – zginął z rąk Niemców wraz innymi uczestnikami medycznej operacji w jednym z domów przy ul. Chłodnej. Po wojnie upamiętniono go m.in. nadaniem jego imienia szpitalowi miejskiemu w Poznaniu czy ulicy na Kole w Warszawie. 11 kwietnia 2000 r. Franciszek Raszeja został pośmiertnie odznaczony medalem Sprawiedliwego wśród Narodów Świata.

Anna Braude-Hellerowa urodziła się w 1888 r. w Warszawie. Studia medyczne rozpoczęła w Zurychu, ukończyła w Berlinie. Została specjalistką od pediatrii. W 1916 r. współorganizowała Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, przy którym założyła szkołę dla pielęgniarek pediatrycznych. Początkowo zawodowo związała się ze Szpitalem Starozakonnych na Czystem w Warszawie, następnie ze Szpitalem Dziecięcym im. Bersohnów i Baumanów (ul. Śliska i Sienna). Nie tylko przyczyniła się do jego ponownego otwarcia po gruntownej rozbudowie w 1930 r., lecz została także dyrektorem tej placówki i ordynatorem oddziału niemowlęcego. Gdy jesienią 1940 r. szpital znalazł się w obrębie getta (tzw. małego getta), Anna Braude-Hellerowa pozostała na stanowisku. Wraz z całym personelem ofiarnie starała się nieść pomoc małym żydowskim pacjentom. Prowadziła też obserwacyjne badania nad tzw. chorobą głodową. Wyniki tej pracy przetrwały do końca wojny i zostały opublikowane w 1946 r. Po rozpoczęciu przez Niemców latem 1942 r. tzw. Wielkiej Akcji szpital Bersohnów i Baumanów został przeniesiony wraz z personelem i pacjentami na ul. Gęsią (do tzw. dużego getta). Tam najprawdopodobniej, w podziemiach szpitala, Anna Braude-Hellerowa zginęła w trakcie toczącego się wiosną 1943 r. powstania w getcie. Pośmiertnie została odznaczona Orderem Virtuti Militarii, a w kwietniu 2001 r. upamiętniona tablicą na elewacji dawnego szpitala Bersohnów i Baumanów.

Wystawa jest dwuczęściowa. Część pierwsza o charakterze plenerowym zostanie odsłonięta i udostępniona szerokiej publiczności na Pl. Grzybowski (od 4 kwietnia do 15 lipca), natomiast część druga – szczegółowa, opatrzona artefaktami, prezentująca drogę zawodową i osiągnięcia medyczne F. Raszei oraz przyznany mu medal Sprawiedliwego wśród Narodów Świata – zaprezentowana zostanie w jednej z sal podziemia kościoła Wszystkich Świętych przy pl. Grzybowski (tylko w kwietniu).

Godziny otwarcia części szczegółowej w podziemiach kościoła pw. Wszystkich Świętych przy pl. Grzybowski:

wtorek–piątek: 14.00–18.00

sobota–niedziela: 10.00–18.00

w dniach 14, 15, 16 kwietnia: 12.00–16.00

Wystawie towarzyszyć będzie broszurowa publikacja oraz cykl wykładów poświęconych obojgu lekarzom, innym pracownikom służby zdrowia i medycynie w getcie warszawskim oraz dziejom polskiej ortopedii i pediatrii.

Wystawa dofinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Patronat: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Minister Zdrowia

Instytucje partnerskie: Żydowski Instytut Historyczny, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. W. Degi Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Parafia pw. Wszystkich Świętych w Warszawie

---

Data

2022-04-04

wydarzenia:

Data

2022-12-23 11:49

wydruku:

Źródło:

<https://1943.pl/wystawy/zwykli-niezwykli-lekarze-w-getcie-warszawskim-anna-braude-hellerowa-i-franciszek-raszeja/>